

Voler-ho tot

Hem comentat, en les nostres dues notes anteriors, la tendència a l'omissió de la partícula *ho*, representant pronominal neutre del complement directe, en oracions construïdes amb el verb *vol*, en casos en què, essent aquest verb usat com un verb transitiu i no com un verb modal, hauria d'exigir, en principi, l'expressió explícita d'aquell complement. Però ens hem referit, especialment, a aquells casos en què el complement, representat pel pronom *ho* o bé simplement omès, era una oració completiva. Dit amb exemples, a oracions com *Hi anirem encara que no vulguin que hi anem*, que es redueix a *Hi anirem encara que no ho vulguin* o, simplement, a *Hi anirem encara que no vulguin*. Però en els nostres darrers exemples, *Ho volen aviat*, *Ho vull aquí* i *No sé com ho vol*, en què la partícula *ho* no és susceptible d'ésser omesa, aquesta partícula sembla més aviat la substitució dels pronoms neutres *això* o *allò*, o de frases relatives equivalents (*el que necessita*, *allò de què es tracta*, etc.), que no pas d'una subordinada completiva, cosa que pot induir a fer-nos creure que en aquests casos no és possible l'omissió del pronom *ho*.

Tanmateix, no és gens fàcil de copsar totes les possibilitats reals de la llengua. Si més no, podem observar que al costat de *Això, ho vol* (que podríem escriure també, amb més èmfasi, amb un signe d'admiraació), podem dir *Això, vol!*, frase clarament emfàtica, resolta, a diferència de l'anterior, sense la intervenció del pronom feble. Cal veure, però, la diferència de significació que hi ha entre aquestes dues oracions. Quan diem *Això, ho vol*, en què l'èmfasi, poc o molt, recau en *ho vol*, afirmem alguna de *això*: diem que *ho vol* talment com podríem dir que *ho menysprea*. En canvi, quan diem *Això vol!*, en què l'èmfasi, molt marcat, recau damunt *això*, afirmem que el que *vol* és precisament *això* i no allò altre o de més enllà: *Això, vol!* no és sinó l'expressió emfàtica equivalent de *Vol això*. I ja no cal dir que l'omissió del pronom *ho* és impossible (dit altrament, és incorrecta) quan el verb *vol* es construeix amb el quantitatiu *tot*: *Ho volen tot* o *Tot, ho volen!*

Notem, finalment, que en construccions com *No ho volen fer* o *Ho volia dir*, en què el verb *vol* és usat com un verb modal, el pronom *ho* és el complement del verb principal. Amb el mateix valor podríem dir *No volen fer-ho* i *Volia dir-ho*.

Albert Jané